

**VODNÍ KOMPONENTA KRAJINY V PŘÍRODNĚ ORIENTOVANÉM VENKOVSKÉM
CESTOVNÍM RUCHU NA PŘÍKLADU TŘEBOŇSKA
WATER AS THE PART OF LANDSCAPE IN NATURE BASED RURAL TOURISM,
CASE TŘEBOŇ REGION**

J. Navrátil

Abstract

This article is aimed on attitudes of visitors of tourist rural area towards its ecotourism conditions, especially towards water as the part of its landscape. To compile the results of questionnaire survey analysis it can be said that the main recreational activities among Třeboň region's visitors were biking and visiting of historical monuments. Only a few visitors were interested in nature-based activities (bird-watching, hunting). On the other hand quite high interest in recreational fishing was found. The most important part of Třeboň region's image was water and the most important constituent of motivation was nature. There is a strong relation between the terms holiday and Třeboň region. The knowledge of Třeboň region's nature was very poor and almost anyone had not participated in ecotourism activities. Only 15 % visitors were familiarised with the offer of ecotourism activities in the region.

Key words: rural tourism, ecotourism, water

Abstrakt

Článek je zaměřen na vztah návštěvníků venkovského regionu k jeho ekoturistickým předpokladům, konkrétně k vybranému prvku krajiny, totiž vodě. Na základě analýzy odpovědí z provedených řízených rozhovorů lze shrnout, že rekreačním aktivitám na Třeboňsku dominuje cykloturistika a návštěvy historických památek. Jen minimální počet respondentů se věnuje přírodně orientovaným aktivitám (pozorování ptáků, myslivost), poměrně významnou aktivitou ve srovnání s nimi je sportovní rybolov. Nejvýznamnějším prvkem image Třeboňska je voda, nejvýznamnějším motivačním prvkem je „přírodní prostředí“, existuje automatická asociace Třeboňsko = dovolená. Ovšem znalost podstaty „přírodního“ prostředí krajiny Třeboňska se blíží nule, ekoturistickým aktivitám se nevěnoval téměř nikdo a možnost jejich provozování je známa pouze 15 % návštěvníků.

Klíčová slova: venkovský cestovní ruch, ekoturistika, voda

Poděkování

Autor děkuje Markétě Ernestové za provedení řízených rozhovorů a Janě Navrátilové za cenné rady při vypracování příspěvku.

**Zpracování analýz a vypracování textu bylo
podpořeno výzkumným záměrem ZF JU v ČB
č. MSM 6007665806.**

Literatura

- [1] ALBRECHT, J. a kol.. Českobudějovicko. In MACKOVČIN, P., SEDLÁČEK, M., [eds]: *Chráněná území ČR, svazek VIII*. Brno, Praha: AOPK ČR, EkoCentrum. 2003.
- [2] BUTLER, R.: Rural recreation and tourism. In ILBERY, B. [ed]: *Geography of rural change*. Longman, Harlow: Longman. 1998. s. 211–232.
- [3] ČERNÁ, O., DULFER, R. Rekreační a turistické využití Třeboňska, informační zázemí pro návštěvníky. In POKORNÝ J., ŠULCOVÁ, J., HÁTLE, M., HLÁSEK, J. [eds]: *Třeboňsko 2000*. Třeboň: ENKI. s. 293–296.
- [4] DUBSKÝ, J.: *Motivace k návštěvě turistických regionů v České republice*. 2004 Dostupné na http://www.czech_tourism.cz [cit. 2005-03-20].
- [5] EPLER WOOD, M.: *Ecotourism: principles, practices and policies for sustainability*. Paris: UNEP. 2002. ISBN 90-807-2064-3.
- [6] EYSTER, J. J. Economic development and public policy: tourism as an alternative. In *Cornell Hospitality Quarterly*. 1976. roč. 17. č. 3. s. 22–30.
- [7] FENNEL, D. A. A content analysis of ecotourism definitions. In *Current Issues in Tourism*. 2001. roč. 5 č. 4. s. 403–421.
- [8] HEYDENDAEL, A. Sustainable tourism within the context of the ecosystem approach. In di Castri F., Balaji V. [eds]: *Tourism, biodiversity and information*. Leiden: Backhuys Publishers. 2002. s. 25–44.

- [9] HVENEGAARD, G. T. Using tourist typologies for ecotourism research. In *Journal of Ecotourism*. 2002. roč. 1. č. 1. s. 7–18.
- [10] CHEN, P., KERSTETTER, D. L. International students' image of rural Pennsylvania as a travel destination. In *Journal of Travel Research*. 1999. roč. 37. č. 3. s. 256–266.
- [11] CHYTRÝ, M., KUČERA, T., KOČÍ, M. [eds]. *Katalog biotopů České republiky*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. 2001. ISBN 80-86064-55-7.
- [12] ILBERY, B. Changing geographies of global food production. In DANIELS, P., BRADSHAW, M., SWAH, D., SIDAWAY, J. [eds]: *Human geography: issues for 21st century*. Harlow: Prentice Hall. 2001. s. 253–273.
- [13] KAKOYANNIS, CH., STANKEY, G. H. Assessing and evaluating recreational uses of water resources: Implications for an integrated management framework. Portland: USDA. 2002. Dostupné na <http://www.fs.fed.us/pnw/pubs/gtr536.pdf> [cit. 2008-05-28].
- [14] KASTENHOLZ, E., DAVIS, D., PAUL, G.: Segmenting tourism in rural areas: the case of North and Central Portugal. *Journal of Travel Research*. 1999. roč. 37. č. 4. s. 353–363.
- [15] KLAPKA, P., KLAPKOVÁ, E., MARTINÁT, S.: Ekologické formy zemědělství v Krkonoších: krajina, ekoturismus, udržitelnost. In *Opera Corcontica*. 2005. roč. 42. č. 1. s. 127–137.
- [16] KLOUBCOVÁ I.: Rekreační v chráněné krajinné oblasti Třeboňsko. In PŘIBIL, S., JANDA, J., JENÍK, J. [eds]: *Ekologie a ekonomika Třeboňska po deseti letech*. Třeboň: ČSAV. 1990. s. 275–278.
- [17] KLUFOVÁ R.: Výzkum rekreačního zatížení Třeboňska. In POKORNÝ, J., ŠULCOVÁ, J., HÁTLE, M., HLÁSEK, J. [eds]. *Třeboňsko 2000*. Třeboň: ENKI. 2000. s. 288–292.
- [18] KLUFOVÁ, R., ROST, M. Analýza zahraniční návštěvnosti v CHKO a BR Třeboňsko. In *Cestovní ruch, regionální rozvoj a školství*. Tábor: ZF JU v ČB. 2002a.
- [19] KLUFOVÁ, R., ROST M. Second homes in The Protected Area and Biosphere Reserve Třeboňsko. In *Collection of Scientific Papers, Faculty of Agriculture in České Budějovice, Series for Economics, Management and Trade*. 2002b. roč. 26. č. 1. s. 5–11.
- [20] KLUFOVÁ, R., ROST, M., ŠULISTA M. Statistické hodnocení intenzity volného a vázaného cestovního ruchu v CHKO a BR Třeboňsko. In *Cestovní ruch, regionální rozvoj a školství*. Tábor: ZF JU v ČB. 2003.
- [21] KNEAFSEY, M. Tourism, place identities and social relations in the European rural periphery. In *European Urban and Regional Studies*. 2000. roč. 7. č. 1. s. 35–50.
- [22] KNOX, P., AGNEW, J., MCCARTHY, L. *The geography of the world economy*. London: Hodder-Arnold. 2003. ISBN 978-0-340-80712-5.
- [23] KNOX, P. L., MARSTON, S. A. *Places and regions in global context: human geography*. New Jersey: Prentice Hall. 2001. ISBN 0-13-016831-9.
- [24] KOLÁŘOVÁ, M. Třeboňsko a cestovní ruch – naděje a možnosti. In POKORNÝ, J., ŠULCOVÁ, J., HÁTLE, M., HLÁSEK, J. [eds]. *Třeboňsko 2000*. Třeboň: ENKI. 2000. s. 297–299.
- [25] KRIVANEC K. Hospodaření na sportovních rybářských revírech v CHKO Třeboňsko. In PŘIBIL, S., JANDA, J., JENÍK, J. [eds]: *Ekologie a ekonomika Třeboňska po deseti letech*. Třeboň: ČSAV. 1990. s. 193–196.
- [26] LOWRY, L. L. Recreational and agricultural tourism: new markets for rural communities. In *Journal of Vacation Marketing*. 1996. roč. 3. č. 1. s. 5–7.
- [27] MAESTRO, R. M. H., GALLEGÓ, P. A. M., REQUEJO, L. S. The moderating role of familiarity in rural tourism in Spain. In *Tourism Management*. 2007. roč. 28. č. 4. s. 951–964.
- [28] MOLERA, L., ALBALADEJO, I. P. Profiling segments of tourists in rural areas of South-Eastern Spain. *Tourism Management*. 2007. roč. 28. č. 3. s. 757–767.
- [29] MORAVČÍKOVÁ, D., HANOVÁ, M., KLIMENTOVÁ, K. Rural households in the stratification system of the Slovak society. In *Agricultural Economics – Czech*. 2007. roč. 53. č. 8. s. 359–369.
- [30] MUSIL, P.: Výzkum vodních ptáků na Třeboňsku. In POKORNÝ, J., ŠULCOVÁ, J., HÁTLE, M., HLÁSEK, J. [eds]. *Třeboňsko 2000*. Třeboň: ENKI. 2000. s. 126–130.
- [31] NĚMEC J.: Myslivost na Třeboňsku. In JENÍK, J. & PŘIBYL, S. [eds]. *Ekologie a ekonomika Třeboňska*. Třeboň: ČSAV. 1978. s. 233–244.
- [32] PINA, I. P. A., DELFA, M. T. D.: Rural tourism demand by type of accommodation. In *Tourism Management*. 2005. roč. 26. č. 6. s. 951–959.
- [33] PRAŽÁK, F.: Sportovní rybářství na Třeboňsku. In JENÍK, J. & PŘIBYL, S. [eds]. *Ekologie a ekonomika Třeboňska*. Třeboň: ČSAV. 1978. s. 313–316.
- [34] ROBERTS, L., HALL, D. Consuming the countryside: Marketing for 'rural tourism'. *Journal of Vacation Marketing*. 2004. roč. 10. č. 3. s. 253–263.
- [35] ROBINSON, G. M. *Methods and techniques in human geography*. Chichester: John Wiley and Sons. 1998a. ISBN 0-471-96232-5.
- [36] ROBINSON, S. *Tourism geography*. London, New York: Routledge. 1998b. ISBN 0-415-14214-8.
- [37] ROBINSON, G. *Geographies of Agriculture: globalization, restructuring and sustainability*. Harlow: Prentice Hall. 2004. ISBN 9-78058235-662-7.
- [38] RYGLOVÁ, K. Limiting factors in the field of business activities in rural tourism. In *Agricultural Economics – Czech*. 2007. roč. 53. č. 9. s. 421–431.

- [39] ŘÍHA, J. *Voda a společnost*. Praha: SNTL. 1987.
- [40] SJØHOLT, P. Eco-tourism and local development, conceptual and theoretical framework and problems in implementation, empirical evidence from Costa Rica and Ecuador. In *Fennia*. 2000. vyd. 178. č. 2. s. 227–241.
- [41] ŠIMKOVÁ, E. Strategic approaches to rural tourism and sustainable development of rural areas. In *Agricultural Economics – Czech*. 2007. roč. 53. č. 6. s. 263–270.
- [42] ŠOLC, J., ŠTASTNÝ, K. Vliv hospodářských úprav třeboňské krajiny na ptactvo mokřadních ekosystémů. In JENÍK, J. & PŘIBYL, S. [eds]: *Ekologie a ekonomika Třeboňska*. Třeboň: ČSAV. 1978. s. 345–349.
- [43] TYML, R. Lázeňství a rekreace na Třeboňsku. In JENÍK, J. & PŘIBYL, S. [eds]: *Ekologie a ekonomika Třeboňska*. Třeboň: ČSAV. 1978. s. 365–376.
- [44] VEAL, A. J. *Leisure and tourism policy and planning*. Oxon: CABI Publishing. 2002. ISBN 0-85199-546-2.
- [45] VERECZI, G. Sustainable development of tourism: principles and practice. In di Castri F., Balaji V. [eds]: *Tourism, biodiversity and information*. Leiden: Backhuys Publishers. 2002. s. 45–55.
- [46] WILSON, G. A. From productivism to post-productivism ...and back again? Exploring the (un)changed natural and mental landscapes of European agriculture. In *Transactions of the Institute of British Geographers (NS)*. 2001. roč. 26. č. 1. s. 77–102.
- [47] WILSON, S., FESENMAIER, D. R., FESENMAIER, J., VAN ES, J. C. Factors for success in rural tourism development. In *Journal of Travel Research*. 2001. roč. 40. č. 2. s. 132–138.
- [48] WTO. *Sustainable development of tourism, conceptual definition*. 2004. Dostupné na http://www.unwto.org/frameset/frame_sustainable.html [cit 2006-07-15].
- [49] WTO, UNEP. *WTO-UNEP concept paper – international year of ecotourism 2002*. 2001. <http://www.world-tourism.org/sustainable/IYE-Main-Menu.htm> [cit 2006-07-15].
- WTO, WTTC, EC. *Agenda 21 for the travel and tourism industry*. 1995. Dostupné na <http://www.world-tourism.org/sustainable/publications.htm> [cit 2006-07-15].

Kontaktní adresa – Contact address

RNDr. Josef Navrátil, Ph.D.
 Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
 Zemědělská fakulta a Ekonomická fakulta
 Katedra obchodu a cestovního ruchu
 Studentská 13
 370 05 České Budějovice
 E-mail: jnav@ef.jcu.cz
